

Korrekt jorddækning

Jorddækning er en af de mest gavnlige metoder, en husejer kan bruge til at forbedre træers sundhed.

Dækmateriale lægges på jordoverfladen for at holde på fugten og forbedre jordbundsforholdene. Anvendes det forkert, kan det dog have ringe eller ligefrem negativ virkning på træer.

Fordele ved korrekt jorddækning

- Mindsker tab af jordfugtighed ved fordampning.
- Begrænser ukrudtets spiring og vækst.
- Isolerer jorden og beskytter rødderne mod ekstreme sommer- og vintertemperaturer.
- Forbedrer jordens biologi, luftning og struktur (sammenklumpning af jordpartikler) samt dræningen over tid.
- Øger jordens frugtbarhed, når visse typer dækmateriale nedbrydes.
- Hæmmer visse plantesygdomme.
- Mindsker risikoen for skader på træer fra græstrimmere og plæneklippere.
- Giver plantebedene et ensartet, velplejet udseende.

Træer i et naturligt skovmiljø har rødderne forankret i en næringsrig, godt iltet jord med vigtige næringsstoffer og jordmikroorganismer. Jorden er dækket af nedfaldne blade og andet organisk materiale, som organismer nedbryder og frigiver næringsstoffer fra. Dette miljø er ideelt for rodvækst og mineraloptagelse.

Bylandskaber og nybyggeri er derimod typisk barskere miljøer med jord af dårlig kvalitet, mindre organisk materiale og store udsving i jordtemperatur og fugtighed. Mange af fordelene ved det naturlige miljø kan efterlignes, samtidig med at et mere formelt udtryk bevares, ved at lægge organisk dækmateriale ud.

Typer af dækmateriale

Organisk dækmateriale

- Eksempler er træflis, fyrrenåle, bark fra løv- og nåletræer, kakaoskaller, blade, kompostblandinger og mange andre produkter, der normalt stammer fra planter.
- Nedbrydes med forskellig hastighed afhængigt af materialet, klimaet og jordens mikroorganismer.
- Skal efterfyldes alt efter, hvor hurtigt det nedbrydes.

Uorganisk dækmateriale

- Eksempler er forskellige typer sten, lavasten, granuleret gummi og andre materialer.
- Nedbrydes ikke og skal derfor sjældent efterfyldes.
- Forbedrer ikke jordstrukturen og tilfører ikke næringsstoffer.

Ikke for meget!

For meget dækmateriale kan være skadeligt. Den anbefalede lagtykkelse er 5-10 cm (2-4 tommer). Desværre rammes mange landskaber af overdreven jorddækning.

"Flisvulkaner" er alt for store bunker dækmateriale omkring træernes fod.

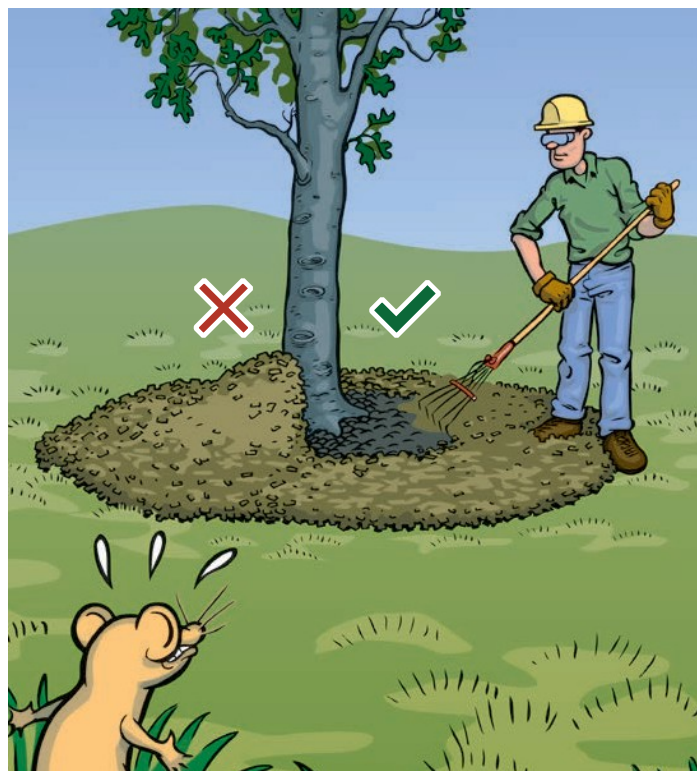
Organiske dækmaterialer skal efterfyldes med tiden, men der kan opstå ophobning, hvis ny udlægning sker hurtigere end nedbrydningen, eller hvis der blot tilføjes materiale for at friske farven op.

Et tykt lag dækmateriale kan effektivt hæmme ukrudt og mindske vedligeholdelsen, men giver ofte ekstra problemer.

Problemer ved forkert jorddækning

- Dækmateriale op ad stammen eller planters stængler kan blødgøre vævet og gøre det mere modtageligt for insekter og sygdomme (se figuren øverst til højre).
- Dækmateriale op ad stammen kan også fremme rødder, der snører stammen. Denne rodvækst kan hæmme træets vækst eller i sidste ende dræbe det.
- Tykke lag af fint dækmateriale kan filte sammen og mindske gennemtrængningen af vand og luft.
- På våd jord kan mere end 5 cm (2 tommer) organisk dækmateriale hæmme udtørringen. Det kan give for meget fugt i rodzonen, stresse planten og forårsage rodråd. I sådanne tilfælde kan det være bedst at lade bar jord være synlig eller bruge et tyndt lag uorganisk dækmateriale.
- Nogle dækmaterialer, især med frisk græsahlip, kan påvirke jordens pH og med tiden føre til næringsmangel eller ophobning af giftstoffer. Anaerobt, "surt" dækmateriale kan afgive skarp lugt, og ophobede alkoholer og organiske syrer kan være giftige for unge planter.

Retningslinjer for jorddækning

Valg af dækmateriale og udlægningsteknik har stor betydning for landskabsplanternes sundhed. Følg disse retningslinjer:

- På veldrænede steder udlægges et lag på 5-10 cm (2-4 tommer). Fint materiale, f.eks. komposterede materialer, bør lægges i et lag på 5-8 cm, mens groft materiale, f.eks. træflis til træpleje, bør lægges i et lag på 8-10 cm.
- Læg dækmaterialet tæt på, men uden at røre stammen, og ud til dryplinjen, hvis muligt. Er det ikke praktisk muligt, lægges det så langt ud som muligt. For de fleste træer er en ring med en radius på mindst 1 meter (3 fod) passende.
- Hvis arten har symptomer på et pH-problem, vælges et dækmateriale, der kan hjælpe med at rette op på det.
- Hvis der allerede ligger dækmateriale, kontrolleres lagtykkelsen. Er laget tilstrækkeligt, løsnes sammenfiltrede lag, og overfladen friskes op med en rive. Nogle anlægsgartnere sprøjter dækmaterialet med et vandopløseligt, plantebaseret farvestof for at give falmet materiale ny farve.
- Hvis materialet er dynget op ad stængler eller træstammer, trækkes det nogle centimeter tilbage, så stammens basis frilægges (se figuren øverst til højre).
- Frisk træflis fra træpleje, især med bark og blade, er et fremragende materiale omkring træer og store buske.

Hvad er en certificeret arborist?

ISA og ETW-certificerede arborister® er personer, der har dokumenteret viden om træplejens kunst og videnskab gennem erfaring og ved at bestå en omfattende eksamen udviklet af nogle af landets førende eksperter i træpleje.

ISA og ETW Certified Arborists skal også løbende efteruddanne sig for at bevare certificeringen. Derfor er de mere tilbøjelige til at være ajour med de nyeste metoder inden for arboristik.

Find en arborist

Besøg www.dansk-traeplejeforening.dk for at finde ETW certificerede træplejere.

Besøg TreesAreGood.org for at finde gratis værktøj for at finde en ISA certificeret arborist, samt læse og downloade alle de engelske brochurer i denne serie.

www.isa-arbor.com • www.treesaregood.org

©2021 International Society of Arboriculture. (v02.2021)
International Society of Arboriculture fremmer gennem forskning, teknologi og uddannelse den professionelle udøvelse af arborikultur og styrker den globale bevidsthed om træers værdi.